

Sygn. akt **XXVII Ca 1481/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ada Sędrowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Andrychowicz

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2016r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od punktu 1 wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W.

z dnia 28 maja 2015 r., sygn. akt II C 1349/14

uchyla wyrok w zaskarżonej części i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla m.st. Warszawy w W. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sygn. akt XXVII Ca 1481/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 kwietnia 2014 roku K. S. wniosła o zasądzenie od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 1 672 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 września 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazano, że dochodzona kwota stanowi odszkodowanie za spóźniony lot.

Nakazem zapłaty z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana spółka wniosła o odrzucenie pozwu, bądź o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 26 września 2014 roku Sąd Rejonowy odmówił odrzucenia pozwu.

Wyrokiem z dnia 28 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla m.st. W. w W. oddalił powództwo i zasądził od K. S. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 671 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, zaskarżając go w całości. Skarżąca zarzuciła wyrokowi naruszenie:

1/ art. 365 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 358 § 1 i 2 k.c. poprzez: przyjęcie, iż postanowienia zawartej przez strony umowy, a w szczególności postanowienia stosowanych przez pozwaną ogólnych warunków przewozu osób i bagażu nie pozwalają uznać, że pozwana wyraziła zgodę na spełnienie świadczenia w walucie polskiej; przyjęcie, iż oświadczenie dłużnika o wyborze waluty nie może być złożone w sposób dorozumiany; przyjęcie że treść sformułowanego przez powodów żądania pozwu nastąpiła niezgodny z regulacją tych przepisów;

2/ art. 7 rozporządzenia (WE) 261/2004 z dnia 11 lutego 2004 roku poprzez przyjęcie, iż określenie kwoty zryczałtowanego odszkodowania w walucie obcej w świetle art. 365 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 358 § 1 i 2 k.c. wyłącza dopuszczalność dochodzenia go w walucie krajowej stanowiącej równowartość tej kwoty według kursu średniego NBP;

3/ art. 321 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż uwzględnienie żądania pozwu byłoby równoznaczne z wyrokowaniem co do przedmiotu nie objętego żądaniem, podczas gdy dyspozycja tego przepisu nie pozwala na przyjęcie takiego stanowiska.

4/ art. 505¹ k.p.c. poprzez rozpoznanie powództwa w postępowaniu uproszczonym w sytuacji, gdy brzmienie tego przepisu nie dawało do tego podstaw, w konsekwencji czego powód pozbawiony został możliwości zmiany powództwa.

Powołując się na wskazane zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, ewentualnie o uchylnie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącej jest uzasadniona.

Sąd Rejonowy oddalając powództwa wskazał, iż żądanie pozwu dochodzone było na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lotu lub dużego opóźnienia lotów i zostało określone w walucie polskiej, mimo że ww. akt prawny określa wysokość odszkodowania za opóźniony lot w Euro. W ocenie Sądu Rejonowego powódka nie była uprawniona do wyboru waluty, w jakiej dochodziła żądania, bowiem uprawnienia takiego nie daje art. 358 k.c. Tym samym powództwo podlegało oddaleniu zważywszy na przepis art. 321 k.p.c.

Sąd Okręgowy stanowiska tego nie podzielił. Zaznaczyć przy tym należy, iż Sąd Rejonowy błędnie, w okolicznościach niniejszej sprawy, powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 roku sygn.akt. III CSK 273/11. Powołany wyrok odnosi się do stosowania art. 358§ 2 k.c po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz ustawy Prawo dewizowe w zakresie przysługiwania wierzycielowi uprawnienia do wyboru waluty, w której świadczenie ma być spełnione, w wypadku zwłoki dłużnika w jego spełnieniu. We wskazanym orzeczeniu Sąd Najwyższy podkreślił, że art. 358 k.c. ma na celu ochronę praw dłużnika w zakresie wyboru waluty, w jakiej spełni umowne świadczenie określone w walucie obcej. Dotyczy to jednak świadczenia spełnianego w ramach w wykonania wzajemnego zobowiązania zastrzeżonego w umowie w walucie obcej, nie zaś w wypadku niewykonania bądź nieprawidłowego wykonania umowy, a zatem roszczenia powstałego już po wykonaniu umowy wzajemnej, a ponadto uregulowanego w akcie prawnym, jakim jest rozporządzenie (WE) nr 261/2004. Wobec uregulowania wysokości należności należnego odszkodowania z tytułu odwołanego bądź opóźnionego lotu w akcie prawa wspólnotowego, żadna ze stron nie miała wpływu na wybór waluty, w jakiej uregulowano spełnienie tego świadczenia.

Nie sposób przyjąć, by świadczenie to, mające odnosić się do obywateli wszystkich państw członkowskich, a zatem również tych niebędących w tzw. strefie euro, miało stanowić zastrzeżenie spełnienia świadczenia w walucie obcej w rozumieniu art. 358 § 1 k.c.

Przepisy rozporządzenia określają bowiem w ust. 1, że w przypadku odwołania lotu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 400 euro dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1 500 km i wszystkich innych lotów o długości od 1 500 do 3 500 km. Takie sformułowanie, stanowi jedynie wskazanie wysokości nominalnej należnego zryczałtowanego odszkodowania z tytułu odwołanego bądź opóźnionego lotu. Mając na uwadze wykładnię celowościową, określenie kwoty odszkodowania w euro, w walucie obowiązującej w ramach Unii Europejskiej, organu od którego akt ten pochodzi, jest przejawem ujednoczenia prawa pasażerów niezależnie od miejsca dochodzenia oraz tego, czy państwo, w którym odszkodowania dochodzą, jest członkiem Unii Gospodarczej i Walutowej, tak aby pasażerowie w stosunku, do których rozporządzenie znajduje zastosowanie mogli liczyć na równoważnościową kwotowo rekompensatę. Bez znaczenia w jakiej walucie dochodzą odszkodowania.

Za przyjęciem wykładni celowościowej przepisów rozporządzenia opowiedział się również Naczelny Sąd Administracyjny wskazując, iż przyznanie pierwszeństwa wykładni gramatycznej prowadziło by, do uniemożliwienia pasażerom dochodzenia odszkodowania w przypadku powstania opóźnienia, nawet gdyby było ono wielogodzinne (wyrok NSA z dnia 27 marca 2014 roku, sygn.akt I OSK 1971/12). W innym orzeczeniu NSA podkreśla, że wykładnia prawa wspólnotowego winna być dokonywana w granicach uznania tak aby, osiągnąć rezultat określony w akcie prawa wspólnotowego, nawet gdyby prowadziło to do zastąpienia normy krajowej normą prawa wspólnotowego (wyrok NSA z dnia 5 lutego 2009 roku, sygn. akt I FSK 1880/07).

W art. 7 ust 3 rozporządzenia nr 261/2004 wskazano, że świadczenie określone w ust.1 co do zasady wypłacane jest w gotówce, elektronicznym przelewem bankowym, przekazem bankowym lub czekami bankowymi, ale za pisemną zgodą pasażera, może być wypłacone również w bonach podróży lub w formie innych usług. Z treści wskazanego przepisu wynika, iż jego celem jest umożliwienie pasażerowi otrzymania rekompensaty za opóźnienie lub odwołanie wykupionego lotu, w dowolnie wybranej formie, w tym również poprzez otrzymanie sumy pieniężnej stanowiącej równoważność kwoty odszkodowania w wybranej przez pasażera walucie.

Biorąc pod uwagę, iż art. 7 ust 1 rozporządzenia 261/2004 nie zastrzega rodzaju waluty, w jakiej świadczenie odszkodowawcze musi być spełnione oraz, że pozwana nie wyraziła woli skorzystania z uprawnienia do świadczenia przemiennego, jakie wynika z art. 358 § 1 k.c. możliwe jest określenie należnego stornie powodowej świadczenia także w walucie polskiej, przy odpowiednim zastosowaniu art. 358 § 2 k.c. Brak jest bowiem regulacji w omawianym rozporządzeniu co do wyboru kursu waluty, według którego ma nastąpić przewalutowanie należnego odszkodowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż brak było podstaw do oddalenia powództwa, jedynie z uwagi na oznaczenie przez powoda kwoty odszkodowania w walucie innej niż wynika to z art. 7 ust. 1 rozporządzenia 261/2004.

Wobec tego, iż Sąd Rejonowy w swoich rozważaniach poprzestał jedynie na błędnym wskazaniu nieprawidłowego oznaczenia żądania, Sąd Okręgowy uznał, iż koniecznym jest uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z uwagi na brak rozpoznania istoty sprawy. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy ustalić, czy zaszły przesłanki do wypłaty odszkodowania za opóźniony lot, tj. czy faktycznie doszło do opóźnienia lotu przy jednoczesnym braku spełnienia się przesłanek egzoneracyjnych określonych w art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004.

Co do naruszenia art. 505¹ § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie sprawy w postępowaniu uproszczonym, wskazać należy iż jest on niezasadny. Dochodzone roszczenie niewątpliwie stanowi roszczenie wynikające z umowy w rozumieniu art. 505¹ § 1 k.p.c. Bez zawarcia umowy o wykonanie przewozu lotniczego, odszkodowanie określone w art. 7 rozporządzenia nr 261/2004 nie mogłoby zostać wypłacone. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 lutego 2014 roku sygn.akt III CZP 113/13 dotyczącej drogi sądowej w sprawach o roszczenie z ww. przepisu, stwierdził że jest to roszczenie wynikające z niewykonania bądź nienależytego wykonania umowy przewozu lotniczego. Z kolei w uchwale III CZP 123/09 z dnia 24 lutego 2010 roku Sąd Najwyższy stwierdził jednocześnie, że sprawa o odszkodowanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania umownego podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, chyba że wartość przedmiotu sporu przekracza kwotę określoną w art. 505¹ pkt 1 k.p.c. Roszczenia, które wynikają z umów

to roszczenia, które mają w nich swą przyczynę. Chodzi więc o sytuacje, w których umowa - a nie np. ustawa, czyn niedozwolony lub inne zdarzenie - jest normatywnym podłożem dochodzonego roszczenia, przy czym nie chodzi wyłącznie o roszczenia mające źródło w samej umowie - w jej treści - ale także o roszczenia wynikające z reżimu ustanowionego przez ustawę (art. 56 k.c.). Zwrócono również uwagę, że art. 505¹ nie wymaga, aby umowa, z której roszczenie wynika, była zawarta przez strony procesu (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2003 r., III CZP 77/03, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 109 i z dnia 22 lipca 2005 r., III CZP 45/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 66).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekła jak w sentencji wyroku, mając za podstawę art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c.